

ПРОГРАМА
розвитку кафедри української філософії та культури
філософського факультету Київського національного університету імені
Тараса Шевченка у воєнний період

1. Обґрунтування необхідності створення програми розвитку кафедри української філософії та культури у воєнний період.

Кафедра української філософії та культури є важливим дисциплінарним структурним підрозділом філософського факультету. На сьогоднішній день, в умовах воєнного стану, питання філософії національної ідеї, культурної самоідентичності, національної свідомості та патріотизму є надзвичайно актуальними. В сучасних умовах розвитку української філософії та культури вкрай необхідною є ініціативність та підтримка державницької стратегії розвитку української культури, тому вкрай необхідним вбачається створення нової програми розвитку кафедри в умовах повномасштабного вторгнення агресора. Нова програма має сприяти збереженню культурно-історичних цінностей українського народу, його духовної спадщини, формуванню в Україні громадянського суспільства європейського рівня.

Концепція розвитку кафедри української філософії та культури зорієнтована на виконання освітньої реформи в Україні, необхідністю вдосконалення освітніх програм та реалізації стратегічних завдань філософського факультету відповідно до вимог сучасного науково-освітнього процесу у воєнний період.

У своїй діяльності кафедра керується Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту», Статутом Університету, Положенням про кафедру Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Стратегічним планом розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка на період 2018-2025 рр., а також нормативними актами щодо методичних рекомендацій у сфері освіти в умовах воєнного стану. Її оновлення викликane необхідністю коригування програм із використанням технологій дистанційного навчання в умовах військового стану, стратегічних завдань відповідно до вимог сучасного науково-освітнього процесу та створенням оптимальних умов для науково-творчої діяльності студентів.

2. Прогноз тенденцій/змін кафедри.

Тendenції розвитку кафедри та плановані зміни представляють розширення усіх напрямків діяльності кафедри як структурного підрозділу класичного університету дослідницького типу відповідно до програми розвитку факультету, університету з урахуванням методичних рекомендацій у сфері

освіти в умовах воєнного стану. Враховуючи той факт, що кафедра української філософії та культури забезпечує викладання таких основних навчальних курсів: «Історія філософії України», «Українська та зарубіжна культура», «Історія української культури», «Історія міфології», «Історія культурологічних вчень», «Масова культура», маємо тенденційність і зміни в роботі кафедри розглядати через призму військових подій сучасності, адже ці курси піднімають питання культурної самоідентичності та національної свідомості українців.

3. Стратегія розвитку кафедри у воєнний період.

Особливістю кафедри української філософії і культури є забезпечення навчальних курсів майже на усіх факультетах та в Інститутах Київського національного університету імені Тараса Шевченка, що зумовлює специфіку стратегічних цілей та завдань розвитку кафедри.

Програма розвитку кафедри у воєнний період включає наступні стратегії, що визначають її цілі, принципи і пріоритети діяльності:

- розвиток особистісно-професійного потенціалу викладачів як основи підвищення якості навчального процесу;
- враховуючи воєнний період, формувати сучасне середовище науковців, яке б сприяло постійному творчому пошуку ефективних шляхів вдосконалення професійної діяльності;
- широка взаємодія з теоретиками сучасної української філософії та дослідниками культури в контексті розвитку вітчизняної освіти в період військового стану;
- залучення міжнародних фахівців щодо розробки заходів культурної євроінтеграції України в умовах війни;
- дослідження світового досвіду, щодо розвитку національної культури в умовах повномасштабних військових дій;
- впровадження новаторських підходів до викладання культурологічних дисциплін (зокрема, навчального курсу «Українська та зарубіжна культура») відповідно до предметної специфіки та особливостей освітніх програм цільового факультету, а також враховуючи сучасний стан українського суспільства;
- вдосконалення змісту навчальних програм з урахуванням військової агресії на території сучасної України, а також сучасних результатів наукових досліджень у галузях філософії та культурології;
- в контексті євроінтеграції, важливою є розробка й впровадження англійських навчальних курсів за навчальними дисциплінами кафедри;

- розробка та публікація навчально-методичної літератури (навчальних програм, конспектів лекцій, навчальних посібників, підручників, тощо) англійською мовою;
- підготовка та проведення конференцій присвячених видатним постатям української філософії та культури;
- підготовка та публікація україномовного підручника «Українська та зарубіжна культура» для студентів нефілософських факультетів;
- участь у вітчизняних та міжнародних конференціях, темою яких буде розвиток Української науки та освіти під час воєнного періоду;
- залучення світових фахівців до обговорення стратегії розвитку української філософії та культури у воєнний період;
- активна наукова робота представників кафедри, спрямована на реалізацію державних проектів в області культури та філософії в воєнний період.

4. Пріоритетні напрямки роботи кафедри

Освітній та навчально-виховний напрям роботи:

- забезпечення високої якості освіти і наукових досліджень, виховання студентів та аспірантів на основі єдності навчального та виховного процесів;
- постійне оновлення програм навчальних дисциплін з урахуванням сучасних вимог й актуальності, удосконалення змісту робочих програм з урахуванням професійної спрямованості їх викладання;
- впровадження в освітній процес сучасних форм, методів і технологій навчання, вдосконалення особистісно-орієнтованих та цифрових технологій для забезпечення ефективності дистанційної форми освіти.

Наукова діяльність:

- активізація роботи щодо публікацій результатів наукових досліджень співробітників кафедри у фахових вітчизняних та зарубіжних виданнях, які включено до наукометричних баз Scopus та Web of Science;
- активізація участі співробітників кафедри у міжнародних фахових наукових конференціях та семінарах;
- розвиток науково-дослідної роботи в межах науково-дослідної тематики кафедри, зокрема історії української філософії, історії української культури в контексті європейської;
- публікація результатів наукових досліджень викладачів кафедри у формі монографій;
- участь викладачів, докторантів та аспірантів кафедри у міжнародних наукових грантових програмах;

- участь викладачів, докторантів та аспірантів кафедри у національних конкурсах науково-дослідних проектів, що проводяться МОН України, НАН України, Національним фондом досліджень України тощо;
- модернізація підготовки науково-педагогічних кадрів у аспірантурі й докторантурі кафедри на основі міжнародних стандартів.

Міжнародне співробітництво

- розширення кола міжнародних університетів-партнерів, які мають аналогічні профільні кафедри, з метою здійснення освітньої, наукової та культурної співпраці;
- пошук міжнародних партнерів для подальшої участі викладачів кафедри у грантових наукових програмах, а також програмах академічної мобільності;
- налагодження систематичного наукового та науково-педагогічного стажування викладачів кафедри на базі аналогічних кафедр (факультетів, інститутів) міжнародних університетів-партнерів;
- активізація роботи щодо залучення іноземних абітурієнтів (студентів) на навчання за освітніми програмами «Філософія» та «Культурологія» з подальшою спеціалізацією на кафедрі та в аспірантурі кафедри.

Інформатизація

- розміщення усіх навчальних та наукових матеріалів кафедри на веб-сторінці кафедри чи факультету з метою використання їх студентами, а також поширенню наукових та освітніх здобутків кафедри серед широкої громадськості;
- створення профілів кафедри у загальних та професійних соціальних мережах з метою систематичного висвітлення освітніх, наукових та культурних подій, у яких беруть участь викладачі кафедри, а також поточної інформації про роботу кафедри;
- підвищення кваліфікації працівників кафедри в сфері використання цифрових технологій для забезпечення навчального процесу.

5. Підготовка професорсько-викладацького складу

На кафедрі історії української філософії та культури працює 11 викладачів, з них 4 доктора філософських наук, 6 кандидатів філософських та 1 історичних наук, 3 викладача мають вчене звання професор, 7 викладача мають вчене звання доцента. Всі науково-педагогічні працівники кафедри викладають дисципліни згідно зі своїми спеціальностями та кваліфікаціями. Підготовка викладацького складу відбувається відповідно до чинного

законодавства України у галузі освіти і нормативних документів МОН України. Відповідає розпорядчим документам Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Потенційний розвиток професійного рівня викладачів можливий за рахунок участі у міжнародних програмах та короткострокових семінарах, участі в конкурсах на отримання грантів для здійснення наукових досліджень та освітніх проектів, співпраці з іншими навчальними закладами для проведення спільних наукових заходів, а також вдосконалення іншомовної компетентності викладачів.

6. Основні умови успішного здійснення програми

Запропонована програма може бути успішно реалізована завдяки співпраці студентів, аспірантів, докторантів із професорсько-викладацьким складом кафедри в межах стратегічних напрямків розвитку і програм діяльності філософського факультету та Університету.

Програму розвитку підготував кандидат філософських наук, доцент, в.о. завідувача кафедри української філософії та культури Погорілий Андрій Олександрович.

Програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри української філософії та культури, протокол № 5 від 22 листопада 2024 р.